

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างและเนื้อหาสาระของหลักสูตร ความเหมาะสมด้านการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับอาจารย์ นักศึกษา และสื่อประกอบการเรียนการสอนในหลักสูตร การจัดกระบวนการเรียนการสอน และคุณภาพของบัณฑิตที่จบการศึกษา สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยไว้ ตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีการสร้างและทดลองใช้เครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 5 กลุ่ม ประกอบด้วย

1. ผู้ทรงคุณวุฒิ ทางด้านหลักสูตรและด้านคหกรรมศาสตร์ จำนวน 5 คน
2. อาจารย์ คือ อาจารย์ที่สอนวิชาพื้นฐาน และวิชาของหลักสูตรคหกรรม-ศาสตร์

จำนวน 10 คน

3. นักศึกษา คือ นักศึกษาที่กำลังศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ตั้งแต่ปีการศึกษา 2548 - 2552 จำนวน 30 คน

4. ผู้สำเร็จการศึกษา คือ ผู้ที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2549) จากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งเข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2548 ถึงปัจจุบัน จำนวน 12 คน

5. ผู้บังคับบัญชา คือ หัวหน้าหน่วยงาน ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้บังคับบัญชา ผู้สำเร็จการศึกษา และนักศึกษาสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 31 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ ประเด็นหัวข้อเพื่อการประชุมกลุ่ม ได้แก่

- 1.1 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร
- 1.2 โครงสร้างของหลักสูตร
- 1.3 เนื้อหาสาระของหลักสูตรแต่ละหมวดและรายวิชา
- 1.4 อาจารย์
- 1.5 นักศึกษา
- 1.6 กระบวนการเรียนการสอน
- 1.7 การบริหารและการบริการหลักสูตร

2. แบบประเมินสำหรับนักศึกษา แบ่งออกเป็น 5 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบประเมิน

ตอนที่ 2 แบบประเมินเกี่ยวกับหลักสูตร แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

ส่วนที่ 2 โครงสร้างของหลักสูตร

ส่วนที่ 3 เนื้อหาสาระของหลักสูตร

ตอนที่ 3 แบบประเมินเกี่ยวกับปัจจัยเบื้องต้น แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ด้านอาจารย์และนักศึกษา

- ส่วนที่ 2 ส่วนประกอบอื่นๆ ที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอน
- ตอนที่ 4 แบบประเมินเกี่ยวกับกระบวนการผลิต ได้แก่ การบริหารและ การบริการหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล
- ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
3. แบบประเมินสำหรับผู้สำเร็จการศึกษา แบ่งเป็น 5 ตอน คือ
- ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบประเมิน
- ตอนที่ 2 แบบประเมินเกี่ยวกับหลักสูตร แบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่
- ส่วนที่ 1 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร
- ส่วนที่ 2 โครงสร้างของหลักสูตร
- ส่วนที่ 3 เนื้อหาสาระของหลักสูตร
- ตอนที่ 3 แบบประเมินเกี่ยวกับปัจจัยเบื้องต้น แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่
- ส่วนที่ 1 ด้านอาจารย์และนักศึกษา
- ส่วนที่ 2 ส่วนประกอบอื่นๆ ที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอน
- ตอนที่ 4 แบบประเมินเกี่ยวกับกระบวนการผลิต ได้แก่ การบริหารและ การบริการหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล
- ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
4. แบบประเมินสำหรับผู้บังคับบัญชา แบ่งเป็น 2 ตอน คือ
- ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบประเมิน
- ตอนที่ 2 แบบประเมินเกี่ยวกับผลผลิตของหลักสูตร ได้แก่ คุณลักษณะทั่วไปของผู้สำเร็จการศึกษา และคุณลักษณะทางวิชาชีพของผู้สำเร็จการศึกษา
- การประเมินเกี่ยวกับหลักสูตรด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาสาระของหลักสูตร แบบประเมินเกี่ยวกับปัจจัยเบื้องต้น แบบประเมินเกี่ยวกับกระบวนการ และแบบประเมินเกี่ยวกับผลผลิตของหลักสูตร แบบประเมินเหล่านี้มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ สำหรับประเมินเกี่ยวกับหลักสูตรด้านโครงสร้างของหลักสูตร เกี่ยวกับการกำหนดจำนวนชั่วโมง และความเหมาะสมของ

เนื้อหา มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ โดยมุ่งประเมินความเพียงพอของจำนวนชั่วโมง และความเหมาะสมมากน้อยสำหรับเนื้อหาวิชา

วิธีการสร้างและทดลองใช้เครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1. ศึกษาตำรา เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวกับหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรและการประเมินผลหลักสูตร ตามแบบจำลองชิปปี้ (The CIPP Model) รวมทั้งศึกษารายละเอียดของหลักสูตร

2. วิเคราะห์ข้อมูลที่ศึกษา สร้างแบบประเมินให้ข้อคำถามมีความตรงในเนื้อหา และความครอบคลุมปัญหาที่ต้องการศึกษา

3. นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นไปให้ที่ปรึกษาตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ

4. ปรับปรุงแบบประเมิน

5. นำแบบประเมินที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาหาความเที่ยงตรงในเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่า IOC พบว่าทุกข้อมีค่า IOC มากกว่า 0.5

6. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างวิเคราะห์ หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ในส่วนที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่าแต่ละฉบับโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น ดังนี้ ฉบับของผู้สำเร็จการศึกษา = .8326 ของนักศึกษา = .7630 และของผู้ใช้บัณฑิต = .8907

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ร่วมประชุมกลุ่ม เพื่อพิจารณาหลักสูตร เป็นเวลา 1 วัน และสรุปประเด็นตามหัวข้อที่กำหนด

2. ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์กับนักศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชา และให้ส่งแบบสอบถามกลับคืนทางไปรษณีย์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการประชุมกลุ่มเสนอผลโดยการพรรณาคความ
2. ข้อมูลจากแบบสอบถามวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

สำเร็จรูป

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบประเมินใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และการคำนวณค่าร้อยละ (Percentage)
2. ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาสาระของหลักสูตร ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการผลิต และความคิดเห็นเกี่ยวกับผลผลิต วิเคราะห์โดยใช้ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สำหรับโครงสร้างของหลักสูตร วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และการคำนวณค่าร้อยละ (Percentage)

เมื่อได้ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic Mean) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ประเมินที่วางไว้จึงทำการแปลผล โดยเกณฑ์ประเมินที่กำหนดไว้มีดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	4.50 - 5.00	หมายถึง	ระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.50 - 4.49	หมายถึง	ระดับมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.50 - 3.49	หมายถึง	ระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.50 - 2.49	หมายถึง	ระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00 - 1.49	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด

3. เนื้อหาส่วนที่เป็นปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา นำมาแจกแจงความถี่ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สูตรคำนวณหาค่าสถิติดังนี้

1. ค่าร้อยละ
2. ค่ามัชฌิมเลขคณิต
3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

